

Hồi Âm Giọng Đời

Bài “Hồi Âm Giọng Đời” đăng trên Ngày Nay đã gây một xôn xao dư luận, nhất là trong dư luận Không Quân. Ở một vài nơi, có những báo khác đăng lại. Đây là chuyện tình cảm động của thế hệ chúng ta, với đầy đủ tính cách bi thương, lãng mạn, chung thủy và đắm thắm biết bao, trong bối cảnh đau thương của đất nước, với cuộc phân tranh đời đầu chủ nghĩa, huynh đệ tương tàn.

Anh Duy thân mến,

Em ngồi viết lá thư này cho anh khi cơn mưa vừa mới tạnh. Cơn giông miền nhiệt đới ào ạt, kéo dài độ chừng hai tiếng đồng hồ, nhưng cũng đã làm cho cái nóng oi bức của Sài Gòn dịu bớt. Mưa đã dứt, chỉ còn những giọt nước nhỏ thành từng tí tách rơi trên mái tôn mừng hứng nước bên hiên nhà. Nghe tiếng giọt nước gõ đều đặn, rồi nghe tiếng nhịp tim mình đập, em bỗng thấy hình như mình mang một tâm trạng bối rối. Đặt bút viết lá thư này cho anh, lòng em cũng cảm thấy bối rối như thế. Chỉ cảm thấy tay anh lạnh ngắt, mà không ngờ cũng là lần chào ly biệt... Không biết rồi lá thư này có thể đến tay anh? Nếu may mà thư đến, đọc xong anh sẽ nghĩ gì? Thôi em cũng liêu... Cảm bằng như gió mang đi...

Tuần trước em đến thăm chị Hạnh, người bạn làm

việc cùng cơ quan với em trước đây. Chị ấy xin phục viên sớm, vì đồng lương nhà nước trả không đủ sống. Chưa kể là đôi ba tháng nhà nước không có tiền phát cho nhân viên. Chị Hạnh bây giờ làm nghề buôn chui sách báo nước ngoài. Ở chỗ này thì em phải gì thích thì anh mới rõ tại sao ngày nay nước mình lại có cái nghề lạ như vậy. Từ ngày các nước xã hội chủ nghĩa anh em ngưng viện trợ, nhà nước cần ngoại tệ nên họ đã mở cửa, khuyến khích người Việt ra nước ngoài vớt vạt quê hương. Tuy có lệnh kiểm soát gặt gao ở các cửa khẩu hỏi quan những món hàng quốc cấm như sách báo tuyên truyền của phe tư bản, nhưng tệ nạn tham nhũng tràn lan không có cách gì ngăn chặn nổi. Vì thế, du khách chủ chốt dứt lốt vài ba bao thuốc thơm, chiếc đồng hồ rẻ tiền...v.v... thì cái gì to như con voi qua cũng lọt. Người dân quê nhà bây giờ không ai thèm đọc báo nhà nước, ngày nào ngày ấy tin tức đâu nhai đi nhai lại một luận điệu cũ rích. Người ta còn khô hạn nói rằng chủ có tin tức khí tượng là không sặc mùi tuyên truyền, còn hủ hủt đâu... cuối! Vì thế dân chúng mới lén lút thuê hoặc mua lại báo chí bằng Việt ngữ hay bằng ngoại ngữ xuất bản tại nước ngoài.

Gặp em, chị ấy vội kéo vào buồng trong nói nh:

– Này Nga, tôi có món quà này, chắc Nga sẽ thích vô cùng

Em chưa kịp hỏi chị ấy món quà gì, chị Hạnh đã dúm vào tay em một tờ báo.

Chị nói:

– Đưa cho kỹ vào người đi! Về nhà, chờ đêm khuya thanh vắng rồi hãy đem ra đọc. Đọc đủ xúc động vì “người ta” còn nhớ tới mình!

Nhìn trang bìa tờ báo có hình một nữ chiếc máy bay phản lực đậu trên phi đạo và tên tờ báo là Ngân Sao, lại nghe chị Hạnh nói bóng gió xa xôi, em linh cảm một điều gì đó rất mờ hồ. Nữ năm trước, chú Lâm từ bên Mỹ đi công tác cho hãng về Việt Nam đến thăm em. Chú ấy nhắc đến anh, đến tình cảm anh vẫn âm thầm dành cho em. Giác quan thứ sáu xui em liên tưởng đến một điều gì đó (mờ hồ thôi) rằng anh, chàng Phi công Cộng Hòa lãng mạn, có thể đem chuyện tình hai đứa dặt dẹo thành

vẫn? Cơm tờ báo trên tay, em run còn hơn bị B-52 trồi thồm hay như hời sơ tán phòng không ở Việt Bắc. Chị Hạnh trợn an:

— Làm gì mà run dữ vậy? Bọn nào Nga cũng là cựu sĩ quan quân đội nhân dân, công an nào dám đụng độn?

Em run không phải là sợ công an khám xét thấy mình mang món hàng quốc cấm. Em run vì không hiểu điều dự đoán của mình có phải là sự thực. Em run vì liên tưởng đến người bạn năm xưa vẫn còn nhớ đến mình. Anh đừng cười em già rồi mà còn vớ vẩn.

Chị Hạnh là người bạn sát cánh với em vào thời kỳ chiến đấu dọc Trường Sơn. Chị ấy cũng là con nhà tiểu tư sản như mình, nên em thường nhủ to tâm sự trong những lúc dừng quân. Em có kể cho chị ấy nghe về anh, người bạn học cùng trường thủa thiều thời.

Về nhà, chờ đêm khuya thanh vắng, mọi người đều đã say giấc nồng, em len lén đem tờ báo ra chong đèn lên đọc. Em đọc từng trang, rồi em dừng lại ở bài viết mang tên tác giả Duy Lạc, "Chắc chắn là anh đây rồi?!" Em tự nhủ: Quên nhiên đúng như điều em dự đoán.

Thời gian trôi nhanh quá anh nhỉ? Thăm thoát đã bốn mươi năm rồi còn gì? Bao nhiêu tấc tuồng dâu bể diễn ra! Bao nhiêu nước chảy dưới cù! Hai mái tóc xanh của đôi trẻ ngày nay đã bạc đầu điếm trơng.

Chiến tranh bùng nổ, anh từ Sài Gòn về lánh nạn ở quê nhà. May mắn thay giặc chưa tràn vào vùng đất của mình, nên chúng ta có một thời kỳ bình yên. Khí thế bừng bừng của phong trào giành độc lập

xứ sở bắc cao khiến tấc thanh niên hăm hở lên đường làm anh vệ quốc quân. Tuy bọn mình còn nhỏ mà trong trí óc non nớt cũng đã thấy lòng rộn ràng vui thích như đi truy hội ngày Xuân. Em còn nhớ đêm liên hoan, anh hát bài "Nhớ Chiến Khu". Lúc bấy giờ nghe giọng anh run run, em cứ tưởng anh vì cảm thương nỗi nhớ nhà của anh vệ quốc quân trong núi rừng thâm u; nào dè anh run ...vì ánh mắt ngưỡng mộ và say mê theo dõi của em. Thì ra nhãn lực của em cũng khá đyy anh Duy nhỉ?

Đạo Duy lớn đầu tiên nghe anh trỏ bài thầy giáo, em mới để ý thầy cách phát âm của anh khác với những học trò con trai trong huyện. Chẳng hạn, “mờ mịt” thì anh phát âm thành “mờ mịch” hay “vui quá” thành “vui góa”. Và còn nhiều chữ độc đáo nữa...

Mới đầu bọn học trò trong lớp, rồi về sau bọn học trò của cô trường thường nhại cách phát âm Duy để trêu ghẹo anh. Thoạt tiên em cũng cười hùa theo bọn chúng, nhưng thầy anh chẳng phản ứng gì, mà chỉ nhún vai cười khinh rồi là... Sài Gòn, tự nhiên em đâm ra thích cái giọng Duy mới kỳ chứ! Mỗi lần đến giờ học, em đầu cầu mong thầy giáo gọi anh lên trỏ bài để em được nghe cái giọng ngọt ngọt Duy.

Anh còn nhớ lớn đi camp trại đầu tiên do nhà trường tổ chức trước vụ Hè 51 không? Lớp mình chia làm bốn toán mà anh thì toán A, còn em toán B. Khi đến nơi, ai nấy đầu lo căng lưu dụng trại của toán mình, trong lúc đó anh lại chạy sang loay hoay giúp em làm chuyện này chuyện kia. Cô chỉ lẳng lặng của anh có vẻ vụng vụng, khiến cho em vừa buồn cười vừa cảm động. Vì thế, buổi tối họp lựa trại, em mới lén dúi vào tay anh củ khoai em vui trong bếp lúc nấu cơm chiều. Em còn trêu:

– Trại sinh bên toán B ăn hết “thịch” (thịt) cá rồi, em chỉ còn củ khoai nóng này tặng anh dùng đỡ cho “dzui”! Chẳng những anh không giận vì bị em nhái giọng, anh chìa tay ra cảm củ khoai một cách hồn nhiên, mà miệng còn đáp ứng nói gì nghe không rõ, em bưng cảm thầy thương anh chỉ lạ!

Dân trong làng kế cận khu camp trại, tối đến xong việc đứng ngắm cũng ra tham dự trò chơi lựa trại của đám học sinh. Ánh lửa hồng chờn vờn nháy múa ngọn thắp ngọn cao, nhịp nhàng lung linh với tiếng đàn guitar bập bùng của anh tạo nên cảnh tượng kỳ ảo rất liêu trai. Con Thầy, con gái ông Xã Tài; con Nhạn, con gái ông Lý Trân, ngồi bên em cứ huých cùi chỏ vào hông em từng chập, mỗi lần chúng nó trông thầy anh gật gà gật gù theo điệu nhạc trầm bổng. Dường như lúc bấy giờ anh say sưa với âm thanh của từng nốt nhạc, không thêm biết gì đang xảy ra chung quanh. Khách quan nhận xét, cô huyện mình đâu có cậu học trò nào chơi đàn ngọt như anh? Chúng nó cũng khoái và để ý “người Sài Gòn” có mái tóc chãi bấy ba tango lắm đấy! Anh có biết rằng anh đã lọt vào mắt xanh của bọn học trò con gái

tính quái ấy không?

Em còn nhớ tính anh ít nói. Trong lúc mọi người ngẫm huyền thuyên, thỉnh thoảng anh chêm một câu pha trò hóm hỉnh mà nhiều khi người nghe không tinh ý, phải mất ba, bốn ngày sau mới hiểu. Cái tính “nghịch” ấy ngày nay anh vẫn không bỏ. Trong bài “Giòng Đồi”, em vẫn đọc thấythrop thoáng cái văn phong đó. Anh cao lớn, nhưng không gầy như cây sậy và anh đâu có đen đúa xấu trai như anh tự cho điếu mình trong bài văn? Lại còn bày đặt tự chê mình học dốt!

Xong màn văn nghệ và đọc tin thời sự về những chiến thắng công đồn đả viện của bộ đội cụ Hồ cho dân chúng nghe, bọn học trò chạy xuống bờ biển nô đùa với sóng nước. Em nhớ đêm đó trăng lên muộn và trời trong xanh không một vẩn mây. Hình như đêm lúa trại cuối cùng tàn lụi rồi trăng mới lên. Khác với những học trò khác cùng lớp, anh không xuống bờ cát giỡn nước, giỡn trăng. Em thấy anh ngẫm tựa lưng vào một cây dừa lẳn ngọn và đôi mắt đắm chiêu nhìn ra trùng khơi. Anh ngẫm yên một cách thư thái, tự tại, đẹp như một pho tượng! Em biết rồi, người đó đang mơ mộng vì người đó đang yêu?! Lúc bấy giờ những cơn sóng bạc đầu phản chiếu ánh trăng nhấp nhô vờn nhau xô vào bờ, có làm cho tim anh xao xuyến, hỏi người nghệ sĩ với cây đàn?

Em là con gái, trời ban cho em cảm nhận bén nhạy hơn con trai. Kinh nghiệm đời trôi qua, chắc bây giờ anh đã hiểu rõ điếu đó. Hỏi ấy, mới thoáng thấy cái chổ ẩn cấn và ánh mắt triu mến của anh nhìn em trong lớp học, ngoài sân trường, em đã đọc được ý nghĩ thắm kín của anh. Nhưng em là con gái, đặt biệt vào thời buổi ấy, luân lý và bản tính rứt rứt của phụ nữ đâu cho phép em có một cái chổ gì gọi là biểu động tình, dù trong thâm tâm em cũng rất cảm mến anh. Cũng có những đêm nằm một mình vẫn vợ bên của sự ngẫm trăng, bỗng nhiên ngẫm thấy mùi hoa cau bưởi từ đâu đưa lại, em chợt thêm có anh bên cạnh đó... ngẫm anh (!) Hoặc đó luồn những ngón tay thon nhẽ của mình vào tóc người yêu. Đó là cái rạo rức rất tự nhiên của người con gái tuổi dậy thì khi biết mình đang có một anh chàng đang ngẫm nghệ.

Em đã đọc đi đọc lại nhiều lần lá thư anh trao. Vì sự bất cấn của em, con nhẽ Thầy – con gái ông Xã Tài – đọc

trộm lá thư em dúi trong sách cho mượn, thế là nó đem đi mách lẻo với mọi người, gây ra sự hiểu lầm đáng tiếc khiến anh sinh lòng oán hận em. Nếu lá thư ấy bị một người bạn gái nào khác đọc thì chẳng đởn nời nào. Đằng này con nhóc Thủy vốn thắm yêu trộm nhớ anh, nên khi nó vớ được lá thư là nó kháo lên đả anh phải thẹn thùng với đám bạn gái của em và hai bà chị họ. Nghĩ lại, em chẳng phải trách gì nó. Ấu cũng là tại sợi chằng không se duyên cuộc tình chúng mình!

Ngày anh cầm tay em lên đòu (và cũng là lên cuội), em đã khóc, đã hốt lòng gạn hỏi tại sao anh bỏ học và cắt tình lên tránh em. Anh cứ lầm lì im lặng. Không ngờ bữa đó anh đã quyết định xuống tàu trở lại chốn phồn hoa. Tuổi trẻ thường hay đặt tự ái quá cao! Anh đi biệt biệt đả lại cho em nời nhớ đoạn trường. Em thẹn thờ biền nhắc việc học hành và công việc trong nhà. Ba mẹ không hiểu chuyện cứ rầy la. Bỗng nhiên em cung sinh lòng trách cứ anh. Anh đã từ phương xa lại, mình gặp gỡ nhau, anh gieo vào lòng em một vút thương, rồi anh lẳng lặng ra đi không một lời từ biệt. Bạn bè em một đôi đứa đem long thương hại, vài đứa trêu ghẹo em mang mồi sẫu tương tư. Em lại càng giận anh hơn.

Năm 1954, hiệp định Giơ-ne-vơ chia đôi đả nước. Một số người trong làng xã tập kết ra Bắc. Gia đình em vốn ở lại vì thuộc thành phố địa chủ. Tổng Thống Diệm về nước, đẩy mạnh chiến dịch Tả Cộng. Gia đình em không bị ảnh hưởng gì, vì người ta biết thời ấy ai cũng chống Tây. Nhưng chỉ có một số cán bộ Tả Cộng của ông Diệm lợi dụng quyền thế, thấy em có nhan sắc nên họ gây nhiều khó đả đả cưỡng bách em trao thân gả phận. Nếu em liêu mình nhậm một đứa chân, chắc chắn em sẽ cũng được yên thân. Nhưng tính em ương ngạnh, không chấp nhận sự hà hiếp, em bèn tìm đường lên núi đả rồi ngả về phía bên kia. Thân gái dặm trường, liêu mình bỏ gia đình ra đi đởn phương trời vô định, em nào muốn làm một cuộc phiêu lưu? Nhưng định mệnh nghiệt ngã đã đẩy em thành một kẻ ruồng bỏ quê hương!

Anh Duy yêu dúi,

Nhiều đêm em đã khóc, vì nời bơ vơ của mình nơi xứ lạ quê người. Em nhớ đởn anh thật nhiều. Nhớ đởn kỷ niệm của những đêm trăng ở làng quê mình, của những buổi chiều hai đứa

rong chơi lang thang trên bờ ruộng lúa vừa mới gặt, c a mùi hương ngai ngái từ g c r a tho ng đưa trong gió. Và em còn nhớ  n cái giọng Sài n ng  ng  c a anh nữa!

Sự  i ng    mi n B c không t t  p như những gì mà “người ta”   ngọt ngào dụ d  em. Cũng như những bộ mặt đàn ông nham nh  (xin l i anh) tìm   mọi cách chiếm đoạt em.   vào bước đường cùng, l n này em đành nh m m t đưa chân. Em kết hôn với một ông sĩ quan già hơn em mười lăm tuổi. Trong bài “Gi ng đời” anh k  rằng em làm l  một viên tướng già là không  ng sự thực. Nhưng mà thôi, không sao! Làm vợ chính thức hay làm l , số phận em v n h m h u “bên cạnh ch ng nghiêm lu ng tuổi r i!”

Chiến tranh ngày càng lan rộng và kh c liệt. Phi cơ oanh t c h u như m i ngày.  a s  nhân dân mi n B c  u mong m i được quân đội miền Nam gi i phóng, vì họ h t chịu đựng n i đối kh  và cuộc sống h c ám, r nh r p. Em là người mi n Nam tập kết muộn. Tập kết vì tư ng mình sẽ  n một nơi như thiên đang, chứ không phải vì lý tư ng hay bị huy n hoặc b i cái chủ nghĩa hứa hẹn không còn c nh người bóc lột người! Em ch  tha thiết một  i u: Chiến tranh sớm chấm dứt, hòa bình mau tr  lại   em được quay v  xóm làng xưa. Em tình nguyện xung phong  i chiến trường B (tức là xuôi Nam) với hy vọng nhìn lại B  Mẹ già và đàn em  ại. Em lên đường như một người tìm v  nơi ch n nhau c t r n, chứ không phải là k  lên đường “làm nghĩa vụ quốc t ” như người ta c  võ   cao. Tr  v  đó, em lại nghe tin  n phong phanh rằng anh   tr  thành người phi công khu trực của chính quyền Sài n. Chao ôi! có l n nào anh say s a oanh kích mà dưới  y là ch   ng quân của em? N u ch ng may bị trúng đạn phòng không, anh nhảy dù xuống và em là người b ng bó cho anh, thì không hi u bọn mình phải xử trí ra sao trong tình huống  y? May mà  i u  y không bao giờ xảy ra   chúng ta kh i bị ng  ng ng.

Có l n em nh t được tờ truyền đơn kêu gọi chiêu h i từ trên phi cơ th  xuống. Em vội  u kỹ tờ truyền đơn vào l n túi áo trong   chờ dịp thuận tiện là tr n thoát, nhưng cơ hội không bao giờ  n với em c !

Khi miền Nam được “giải phóng”, em nghĩ rằng đây là cơ hội em có thể tìm gặp người bạn tình năm xưa.. Em biết

rằng gặp nhau thì đôi ta mới đưa ván đã đóng thuyền, không còn hy vọng gì chấp nối, nhưng ít nhất mình cũng còn được thấy nhau sau mấy mùa chinh chiến. Niềm hy vọng ấy vội tan biến khi em biết rằng anh đã ra đi nước ngoài. Tâm tình em xen lẫn hai nỗi buồn, vui: Buồn vì không gặp được anh và vui vì anh không phải rước cảnh tù đầy. Anh còn nhớ Loan, em gái của em. Nó kết hôn với Cảnh, một người Thiệu tá trong quân đội Cộng Hòa. Chẳng nó bị đưa đi “học tập cải tạo”, rồi chết vì lao lực trong rừng thiêng nước độc và vì thiếu dinh dưỡng. Loan nhờ chúng em can thiệp cho Cảnh. Như anh biết đấy. Tuy chúng em là tướng Việt cộng mà cũng đành bó tay bất lực. Từ đó Loan không bao giờ nhìn mặt em nữa. Chị em cắt ruột bưng hóa thành kẻ thù. Nỗi khổ tâm ấy do ai gây ra, mà một mình em phải hứng chịu sự khinh khi của gia đình? Tại sao em phải chịu nhiều điều oan nghiệt thế này anh Duy?

Năm kia, chú Lâm về Sài Gòn, chú ấy kể rất nhiều chuyện về anh. Em vô cùng xúc động vì anh vẫn giữ được trong ký ức hình ảnh và tình cảm trân trọng đối với người bạn gái đầu đời. Vận nước điều linh, thế hệ chúng mình chẳng may phải hứng chịu nhiều thua thiệt. Thật là vô lý khi hai kẻ yêu nhau trở nên vô tình quay mũi súng bắn vào nhau. Ước mong sao những lớp người thuộc thế hệ mình nhìn rõ chân lý để cùng nhau xây dựng lại xứ sở hoang tàn bởi một thứ chủ nghĩa ngoại lai phi nhân. Mình phải có biện pháp nói rõ cho con cháu nên lấy thương yêu, chứ không phải hận thù, bù đắp những lỗi lầm của người đi trước. Có như thế thì mới hàn gắn được những vết vỡ lớn lao trong quá khứ.

Đúng bốn mươi năm trước, dưới rặng dừa ở làng quê, anh e ấp trao em lá thư tình. Anh nao nức chờ đợi hồi âm. Em chưa kịp hồi âm thì không may xảy ra chuyện hi hữu lắm. Bốn mươi năm sau, (nhờ đọc được bài văn của anh trên báo), từ phương trời này, một người đàn bà góa bụa và mái tóc đã bạc đầu điếm sương lại ngời viết thư cho người bạn tình xa cách nửa vòng trái đất để kể lại chuyện đời. Xin cảm ơn anh đã cho em một chút nắng trong buổi chiều tàn, “Một Chút Mặt Trời Trong Ly Nước Lạnh!” Đời em truân chuyên đã gặp nhiều bất hạnh, nhưng kể từ khi đọc những dòng tâm tư của anh trên trang báo, em cảm thấy được an ủi phần nào. Bây giờ thì em mới biết ở nơi cuối trời xa thẳm kia có một chàng trai Sài Gòn thà nào vẫn còn giữ trong tim hình ảnh và kỷ niệm đầm ấm của người yêu

ban đầu.

Thư viết cho anh đã khá dài. Những giọt nước mưa trên má nhà cũng đã thôi gõ đầu đặn xuống tấm tôn. Đêm đã xuống từ lâu. Cảnh vật yên lặng như tờ, nhưng dường như trong tiềm thức em vẫn nghe tiếng sóng biển rì rào và âm thanh xào xạc của những ngọn lá dừa cọ sát vào nhau. Biết bao giờ hai chúng ta có thể lại cùng nhau dạo chơi hóng gió chiều và nghe sáo diều trên đường làng quê cũ anh nhé? Ừy chết! Em lại lén thò tay vào rương! Đừng! Chúng mình không nên gặp lại nhau để anh còn giữ trong trí nhớ hình ảnh con bé Nga mười mấy tuổi, má lún đũng quần và nụ cười răng khểnh.

Em xin dừng bút. Cầu chúc anh dồi dào sức khỏe và gia đình gặp nhiều sự may mắn, an khang, thịnh vượng. Và xin anh nhớ cho rằng ở nơi xứ sở nghèo khó này vẫn có một người luôn luôn thương nhớ anh.

Thân ái,
Em gái anh, Nga

Tái bút: Để tránh sự kiểm soát của nhà nước, em trao lá thư này cho một sĩ quan sắp sang Mỹ theo diện H.O. và nhờ ông ta gửi đến chú Lâm bằng đường bưu điện. Em hy vọng rằng chú Lâm vẫn còn ở địa chỉ mà chú cho em trước đây. Đọc thư em, ước mong anh sẽ hài lòng khi thấu rõ tâm tình của em.

Nga Sài Gòn